

ss.
Q. D. B. V.
MEMORIA
B.
CHRISTIANI KEI-
MANNI,
qvondam

IN GYMNASIO ZITTAVIENSI
RECTORIS,
qvam

solenni Parentatione

d. II. Aug. M DC LXXXIX.

veneratus est

VIRI MERITISSIMI

Auditor & Successor

CHRISTIANUS WEISE, R.

ZITTAVIAE,

Typis Michaëlis Hartmanni.

Biogr. erud.

D. 1598, 36

Kt. Endfing. — H. Ha-
... -

D

dear
gens
priv
meis
com
ced
qui
Par
chr
igit
aut
me

VIRO NOBILISSIMO
DN. JOHANNI GEORGIO
NEUMANNO,
Poëseos apud Witebergenses
Professori Publico,
AMICO & FAUTORI honoratissimo
S. P. D.
CHRIST: WEISE, R.

Ebeo Tibi gratulationem: ac, ut verbis
publicis ea defungar, multas habeo cau-
sas. Ad Te pervenit Professoris munus,
h. e. invenisti gradum, quo nunc eniti-
queas ad altiora. Cur igitur non gau-
deam, apud nos profecisse, qui nunc apud alios emer-
gens, lucem nobis reddat duplo majorem? Vcl cur ego
privatum non gratuler, habuisse domesticum, adibus
meis eruditione & promotione gloriosum? Sanè Tuò
commodo tot meas appreciationes audivisti olim dis-
cedens, & hactenus legisti è literis meis absens: sed
quin mei simul habuerim rationē, dubitare non potes.
Parentum interest feliciter efflorescere filios: imo pul-
chrum ipsi & beatum judicant à filiis superari. Aut
igitur meam præceptoris fidem vocaveris in dubium;
aut in eo consenties, patrem esse me, nec paterni à
me alienum esse quicquam. Ita mihi beneficium præ-
sti-

stitit, qui laudando, commendando, promovendo
fortunam Tuam reddidit illustriorem.

Accedit et alia ratio, cur Tuus ego sim debitor
ut ab aliis debitum hoc, si non exsolvi, certe compen-
sari gaudeam. Primus eras, qui primis meis in
hoc Gymnasio laboribus manum, oculos, ingenium et
virtutem commodares: successores exemplo tuo, quid
præstitisses, agnoverunt. Inde nondum mihi defue-
runt, qui promptitudinem et fidelitatem testaren-
tur, qui postmodum ad Academica studia progressi,
Viris clarioribus placerent.

Ceterum ne sine symbolo suscipiatur gratulan-
di hoc officium, prescribere Nomen libuit Orationi,
quam dupli jure dicere possis vel Tuam, vel Tibi
qualitercunq; debitam.

Recolitur memoria celeberrimi Rectoris, è cuius
cathedrâ docentes audivisti successores. Cur Tibi ju-
cundum non sit, pristinum Schola statum contueri,
quam variis modis benignam es expertus.

Laudatur KEIMANNUS integro septen-
nio WITEBERGENSIUM luce ac favore su-
stantatus, ut postea quatuor septenniis Zittavien-
sium gloriam et utilitatem curare posset. Cur igitur
recipere nolis exemplum, nullibi magis, quam in Al-
mâ vestrâ Leucoreâ, jactitandum. Habet Patriamea,
quod Optimæ huic Academiæ referat in acceptis; ha-
bet, quod imposterum à novis Benefactoribus expe-
ctet. Quid enim posteris annis valitura sit Tua, vel
in

endo
bitor
pen-
is in
n &
quid
efue-
ren-
ressi,

ulan-
iōni,
Tibi

rujus
i ju-
ueri,

oten-
e su-
vien-
ritur
n Al-
mea,
; ha-
xpe-
, vel
in

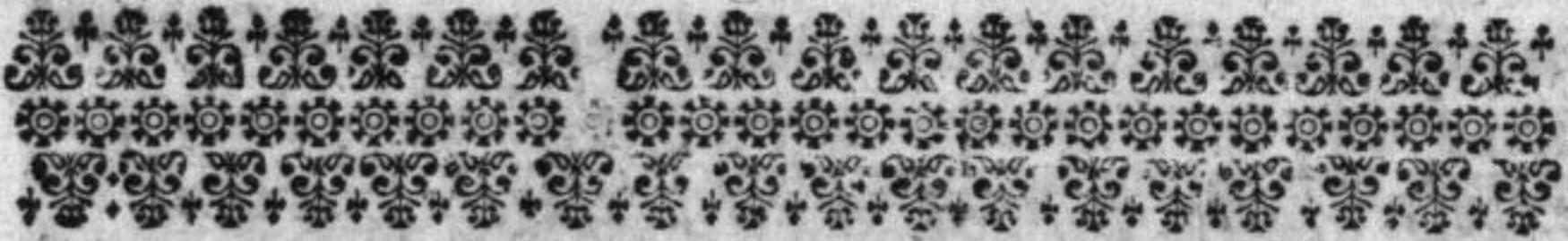
in adjuvandis juvenum studiis promptitudo, vel apud reliquos Patronos intercessio, satius fuerit ipso experiri facto, quam prolixis praesagire praconiis.

Quamobrem accipe chartam in se tenuem, sed vario pietatis & affectus charactere notatam. Cui si ulteriorem fænerari gratiam fueris dignatus, mihi profecto rem exhibueris, ut conditio mea se habet, non exoptabilem modo, sed necessariam. Quippe qui preparare sublimioribus studiis iukeor juvenes, vix habiturus sum aliquid opera pretium, nisi lucem mihi subinde proferant Academicorum commercia.

Vides igitur, quot ego vinculis constrictus, prosperum suscepiti muneris successum non possim non apprecari. DEUS viam aperuit, DEUS gressum firmabit, DEUS incrementis, quam benignissime concessis, eventum commendabit. Habeas, quod in Professore pulcherrimum est, Animi Tui vigorem & presentiam, Collegarum amorem & concordiam, Studio-
forum admirationem & applausum. Nam cetera, quibus privatam hominis dulcedinem metiri plerumq; solemus, tacite nunc divinare liceat, ne, qui Parentationis offerre munuscum constituimus, votu nimis late vel libero deflexisse ab hoc consilio videamur. Vale, & ut Magnif. WALTHERUS Tuo beneficio mihi conciliatus, benignam mei servare memoriam dignetur, quam par est opera contende.

Scrib. e Museo Gymnasii Zittaviensis, ipsis

Calendis Augusti M DC XC.

PROGRAMMA INVITATORIUM.

Redit iste mensis, qvem anno superiori emortualem habuit honestissima virgo ANNA DOROTHEA GEISLERIA, VIRI CELEBERRIMI Dn. M CHRISTIANI KEIMANNI, RECTORIS QVONDAM IN HOC GYMNASIO MERITISSIMI, è Filia Neptis. Ea vero, cum exigua supereffet vivendi spes, ultimas suæ voluntatis tabulas ita confecit, ut, qvæ Avum habuisset Gymnasii Rectorem, qvæ alterum Parentem agnosceret VIRUM Cl. Dn. M. JOACHIMUM CURTIUM GYMNASII COLLEGAM TERTIUM, Scholæ simul benevolam testaretur memoriam. Ac proinde Legato satis liberali nos obligatos esse voluit, ut, qvoties reverteretur hoc anni tempus, solenni oratione nonnulla proponeremus ad ipsius memoriā, hoc est, ut ego mentem in tabulis expressam interpretari soleo, ad laudem & recordationem B. KEIMANNI, qvem inter suos habebat clarissimum, pertinentia. Nec alienum est ab ordine nostro fœminarum agnoscere liberalitatem: Postquam anno hujus seculi quarto lautissimum exemplum statuit NOBILISSIMA MARIA BLECKTIA GENEROSI Dn. ADAMI BLECKTII de RITTINGSHORN IN WALDEN ET TÖLTZEL HÆREDITARII relicta Vidua, cujus publicum adhuc in primario nostro templo spectatur epitaphium, tanto qvidem luculentius, qvod mille sexagenarum exprimitur summa, rerum scholasticarum augmento postmodum adhibita. Cui qvoniam publico vel docentium vel discentium scripto satisfieri nondum potuit, habeat ea nunc qvalecunqve hoc gratae posteritatis monumentum. Imprimis vero dicendi meum valebit

vale
qui
Cur
Civi
adhu
pieta
men
Re
exer
mor
mon
qvæ
pato
igno
pidit
lenti
DEC
ciat
piat
ut in
trata
mun
qval
rea f
in ju
rum
tiâ p
bran
rum
tuim
anim
virtu

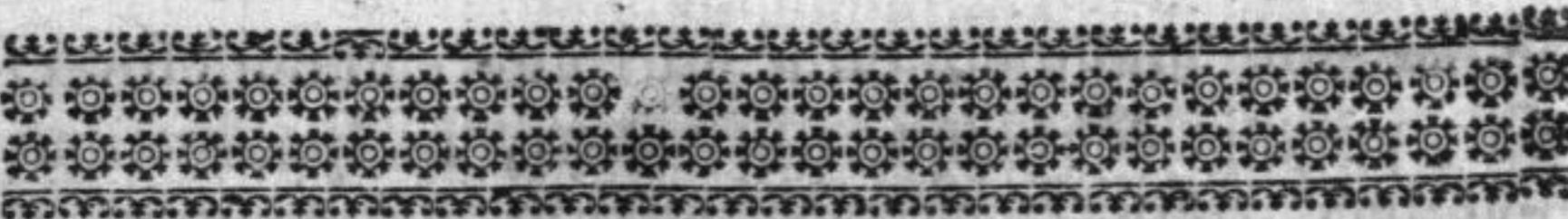
valebit argumentum, qvod displicere vel istis non poterit,
qui sedere meminerunt ad pedes KEIMANNI. Nam qvos
Curia, qvos Ecclesia, qvos Medicina, qvos universa deniq;
Civitas habet præcipuos, qvin KEIMANNI curas & vigilias
adhuc deprædicent, nemo dubitat, qui virtutem eorum ac
pietatem cognoverit. Unum est, qvod loqvendi & com-
mendandi meum intercipere queat ius petum. Qvippe dum
Rector laudat Rectorem, nihil agi videtur aliud, quam ut
exemplo admoniti Successores intelligent, qibus ego post
mortem formulis depingi vel extolli voluerim: cum testi-
monia certè majore semper auctoritate pollere videantur,
qvæ protecta sunt ab extraneo, nullisqve præjudiciis occu-
pato. Sanè qvibus mentem meam propriùs intueri contigit,
ignotum non est, quam parum me abripiat vana gloriæ cu-
piditas; istius præsertim, qvæ post morrem obtruditur nihil
tentienti: qvo tempore sufficit cursum & officium probâsse
DEO. Nam ipsa hæc Viri meritissimi recordatio, si me affi-
ciat futurum pietatis interpretem, vel optimos quoqve ca-
piat Auditores: felicitati jam acquisitæ nihil adjicet: plane
ut immerita defunctorum vituperatio gloriæ in cœlis impe-
tratæ nihil detrahit. Ac satis insanire mihi videntur, qui sum-
mum vitæ laborisqve finem, tum in existimatione, tunc in
qualiquali post obitum famâ repositum habent: parum inte-
rea seduli, quam sive gloriam sive perniciem reperturi sint
in judicio DEI. Sed interest tamen Virorum bene merito-
rum custodire memoriam. Sive enim DEUS est, cuius gra-
tiâ proficiunt homines publicè privatimqve commodi; cele-
brandâ profecto est paterna ipsius Providentia: sive nos eo-
rum beneficiis qvondam obstricti, referre gratiam non po-
tuimus; demonstrari tamen debet paratus ad referendum
animus: seu denique multum in posteris valet Majorum
virtus, ut uno Miltiadis trophæo unus post alium excitetur

Themi-

Themistocles : Insigni prorsus merito Remp. sibi devincit,
qvi virtutibus in exemplo propositis, meliorem aut reddit
aut reddere studet juniorum indolem. Qvinetiam mea dicen-
di ratio, qvam, ut in aliis, sic in argumento præsenti (um ob-
servaturus, omnem à me tum adulationis tum ambitionis re-
movebit suspicionem. Enarrabo vitam Viri de nobis bene-
merentissimi. Referam qvibus velut Actibus aut Scenis Vi-
tæ hæc constiterit Fabula. Nihil audietur aliunde vel è Lo-
cis aliorum communibus depromptum. Veritatem confir-
mabit verborum simplicitas : utilitatem, dogmatum inde pro-
fluentium sinceritas. Et, qvi noverim floruisse Virum vir-
tutibus ab omni vel simulatione vel superbiâ qvam alienissi-
mis; impediri videor tum verecundiâ, tum ipsâ cordis con-
scientiâ, qvo minus in commendando colores non adhibeam,
qvibus in archetypo maximam enituisse gratiam constat.
Cæterum ut prolixâ nunc invitatione defungar, nemo fortal-
fis reqviret. Satis est polliceri Præceptoris memoriam. Ultro
sic aderunt, qvos è Proceribus & Civibus ipse paravit debito-
res. Sed tamen ut mei causâ qvoqye faciant, qvod argumen-
to adducti sunt facturi, non dissimulo, gratam fore honorifi-
cam eorum præsentiam, qvos exsolutæ pietatis testes
qvam libentissimè sum habiturus: P. P. d. 10.

August. M DC LXXXIX.

Au-

Auditores.

Dum satisfaciendum est ultimæ voluntati, qvam in Testamento suo declaravit honestissima Virgo; simulq; respici debet ad honorificam recordationem celeberrimi KEIMANNI, in hoc Gymnasio qvondam Rectoris, qvam in Programmate hesterno promittere meminimus: nemo forte reperietur, tum in hoc Auditorio, tum in universâ Civitate, cui dicendi hoc argumentum non videatur, præ multis aliis, acceptum & commendatum. Si enim nihil proferri posset aliud, nisi superstites ejusdem discipulos passim spectari meritis charissimos, vita & fortuna florentissimos: qvantam laudis materiam, seu ut rectius loqvar, qvam facilem auscultandi operam, qvilibet esset expectaturus? Certè Curia nullos videt Consiliorum & Judiciorum Antistites, Ecclesia nullos agnoscit Verbi Divini Ministros, Schola & universâ Civitas paucos habet Viros studiis & literis excultos, qui *Keimannum* Praeceptorem non observaverint, vel ipsius tamen ductu classem inferiorem non intraverint. Tantoq; pulchrior vel acceptior futurus est hic conatus, qvod ego, qvondam ante triginta annos

B

Kei-

Keimanni auditor, nunc in ipsius cathedrâ successor, pietatis & honoris officium, iis spectantibus, exsolvo, qvos in literarum cursu vel maiores & coryphæos, vel æqvales & commilitones, vel minores & tardiores æmulos habui: qvorum sive patrocinio & consilio, sive benevolentia & auxilio, sive amicitiâ & familiaritate ut in posterum frui semper liceat, etiam atq; etiam precor. Neq; tamen expectari velim verborum & formularum conquisita lenocinia, qvæ forte pertinent ad timidos laudum incertarum vel dubiarum debuccinatores. In præsenti enim argumento maximam nobis securitatem præstabit simplicissima narrationis veritas: ut, qvi vitæ historiam, verbis qvâm brevissimis, deduci audiat, nec ornamenta, nec dictionis gratiam, nec flosculos aliunde petitos sit desideraturus. Et est etiam specialis aliqua ratio, cur ego Rectoris memoria extraneis & velut emendicatis coloribus corrumpi nolim. Nam si nunc ita dicerem, ut optimi Viri commendatio, non tam in propriis meritis, qvâm in alterius potestate collocari videretur: id sibi persuaderent omnes, velle me similibus blanditiis post mortem demulceri, & nunc admoneri meos, non tam veritati, qvam suspecto splendori studendum, si gratus corundem animus aliquando superstitem esse cuperet meam memoriam. Interim ne ipsa proœmii prolixitas aliquam nobis impingat supervacaneæ circuptionis culpam, ad Optimum *Keimannum* pro-

pius

pius accessuri, non, qvod necessarium putemus, sed
tibus, ne consuetudinem hactenus receptam minus proba-
res & re videamur, à vobis, *Auditores*, decenter contendi-
mus, velitis animorum, oculorum, aurium favore
proseqvi Oratorem, non suis artificiis, sed argumenti
valore & dignitate superbum.

Et natus qvidem est KEIMANNUS noster *an-*
no bujus seculi septimo, Patrem nactus tūm Ecclesiæ
Pancratiensis in vicinâ Bohemiâ, postea in agro no-
stro *Ullersdorfi* Pastorem. Nec abesse poterat omen.
Ut enim istius pagi sylvestres incolas hodienum ha-
bemus *in advehendis trabibus & asseribus* maximè
sedulos, qvoties ædificandi necessitas offertur: ita spe-
rare debebat optimus hic Parens, ostendi filium, qui
melioribus Zittanorum ædificiis, h. e. templo, curiæ,
scholæ, universæ civitati, non materiam forte ligne-
am, sed lapides fidei & sapientiæ angulares tandem
esset collaturus. Erat autem istius temporis aliqua
felicitas, qvod *Serenissimus SAXONIAE ELE-*
CTOR paulo post eò deduxisse videretur Regni Bo-
hemici statum, ut de credendi libertate, plenāq; Re-
ligionis securitate nemo dubitaret ulterius. Qvippe
AUGUSTISSIMUS CÆSAR Majestatis,
qvas vocabant, *Literas* jussérat esse salvias & incolu-
mes: neq; levem singuli conceperant spem, fore ut,
qvi Zittaviam haberent vicinam, propinquâ Gy-
mnasii vicinitate qvàm felicissimè fruerentur. Nam

qvi per insidias adversariorum in ipso regno, scholarum insignem florem sibi vix promittebant, divini tamen beneficii loco semper habebant, meliorem salutis auram nobis adspirare, qvi non ita pridem formandæ juventutis antistitem accepissimus celeberrimum GERLACHIUM, Virum Bohemicis passim Proceribus mirificè commendatum. Sed brevis hæc erat incolarum fiducia. Si enim vel maxime suis gaudere Privilegiis viderentur: ea tamen passim vel timebantur, vel exemplis profugorum è Stiriâ confirmabantur, ut, qvi futuram exilii calamitatem animo præfagirent, impensas facere minores, qvin & filiorum educationem tentare parciorem inciperent. Sic Zittaviæ traditus noster sortem ingressus est haud omnino lautam. Et memini sæpius narrare Virum meritiſſimum, nunquam se transire plateam Bohemicam, qvin *cisternam* gemens adspiceret, *cujus aquæ sibi puerο ſitim non raro levassent*: inde enim divinæ benignitatis effulgere documenta, qvod aquam hanc in potum aliquanto generosiorem posteà convertifset. Subsistite paulum, *Auditores*. Pauperem vidimus KEIMANNUM, neq; tamen infelicem, aut in studiorum successu tardum. Nota est Poëtæ, sed forsitan Poëtæ vox:

*Ingenio poteram superas volitare per arces,
Me niſi paupertas invida deprimeret.*

Cui

Cui tamen multi fortassis occinerent, qvos annorum
præteriorum pœnitenda vexat recordatio:

*Ingenio poteram superas volitare per arces,
Me nisi nummorum copia deprimiceret.*

Sanè qvem res angusta domi suæ fortis aliquanto
propius admonet, *is in effundendis ad DEUM pre-
cibus multum est ardenter;* qvod ab hominibus pa-
rum promitti videtur, unde certam promotionis aut
commendationis fiduciam concipiat: *is in demeren-
dis hominibus modestiam & observantiam probat;*
qvod multis opus habet, qvi benefaciant, qvod aliis posse
qvoq; mediis benefactorum voluntatem allici posse
vix intelligit: *is in officio tandem nemini gravis, o-
mnibus existit gratus & affabilis;* qvod experien-
do tūm didicit, neminem lædere, beneficos venerari,
animum suâ forte contentum adversus omnes affe-
ctuum injurias obfirmare. Qvid multis? *Keimanno*
parum nocuit fuisse pauperem. Nam diligentia Præ-
ceptores, moribus Benefactores, pietate omnes & sin-
gulos sibi reddidit faventissimos. Neq; dici satis po-
test, qvanto in pretio semper habuerit celeberrimi
PREILII Rectoris testimonium, qvo instructus, anno
ætatis vigesimo, salutaverat Whitebergenses. In eo
enim documento, fide qvidem dignissimo, testa-
tus fuerat optimus Præceptor, *pietas, precum, au-
diendarum concionum, Christianæ Religionis, cæte-
rarum deniq; virtutum, qvibus maxime demulcen-*

*tur Parentes & Praeceptores, fuisse studiosissimum:
exemplo Platonis (id enim adducit) qui præcipuam
Philosophia partem agnovisset INDUSTRIAM,
FIDEM, INTEGRITATEM. O dilectissimi Juvenes, nam ad vos, facere non potest, qvin se
convertat Oratio mea. Credite magnum in eo sa-
lutis momentum esse repositum, si benigno & lau-
dabili Magistrorum testimonio gloriari queat pro-
gressurus ad altiora Studiosus, Etsi enim, qvæ no-
strorum temporum est consuetudo, pauci sunt, qui
syntaticis ejusmodi tabulis inniti commendationem
arbitrentur: forte qvod optimum Virtutis creditur
esse testimonium, qvod suis qvisq; moribus, suis stu-
diis, suis meritis absolvit: omnino tamen contemni
vix debet, qvicq; à benedicta Praeceptoris benedi-
centis manu proficiscitur. Abierat KEIMANNUS
Whitebergam, exiguo viatico, minori commeatu-
spe instructus, solisq; Parentum precibus, Praecepto-
rumq; votis locuples. O date operam, ne qva Prae-
ceptorum aut benecipientium suspiria vestrum vitæ
ac sedulitatis testimonium deforment: O vivite, ne,
qui literas scribere jubetur commendatitias, obscurò
verborum circuitu, potius in peccatis vos non peri-
isse, qvam virtutibus incubuisse, testetur. Sic qvæ-
cunq; vos excipiat fortuna, Keimannianæ pietatis
fructum feliciter estis experturi.*

Etc.

um: Etenim, ut redeamus ad Virum laudatissimum,
ipuam Witebergæ Amicos, Fautores, Patronos invenit, qvi
AM, ferventibus etiam belli turbis, & frigentibus undiq;
lectis- literarum studiis, ad meliora proveherent animum,
vin se volvendis libris & excolendis artibus intentum. Mi-
eo sa- ferum videbatur integro septennio, vel *Famuli* vel
& lau- *Informatoris*, subire provinciam. Sed in hoc multis
pro- haberi poterat felicior, qvod ea Sparta contingeret a-
æ no- pud PROFESSORES, qvorum consilio & auxilio
t, qvi nancisceretur non pauca, qvæ Studiosis magno sum-
onem ptu viventibus rarò innotescunt. Est aliquid, fateor,
editur *privatam & intimorem eorum indipisci notitiam,*
is stu- *qvorum studiis ac laboribus res literaria constat.* Sæ-
temni pè, dum se relaxat animus, aliqua loqvuntur; sæpè,
enedi- dum urget negotiorum moles, tolerantiae vel diligen-
NUS tiæ qvædam aperiunt exempla; sæpè, dum qvid nun-
tuum ciari, describi, observari debet, eum in partem cura-
epto- rum assuumunt: Quid multis? sæpè vel nescientes se-
Præ- met aperiunt ministro, qvod facere vix sustinerent
vitæ amico. Qvæ qvidem proficiendi commoditas, si
ne, multis vigiliis, officiis, servitiis videtur redimenda; si
scuro propriis studiis interdum vix horæ indulgeri queunt
peri- nocturnæ; si voluptatibus & deliciis, qvibus alii vi-
qvæ- tam commendant academicam, nuncius est mitten-
etatis dus: vel inde colligere licet fortunam, qvam suis cer-
Ete. te filiis, non pauperiores modo, sed èditoribus aliqui
sæpiùs appreçantur. Id enim tacitâ velut consuetudi-
ne

ne tantum non in alteram naturam convertunt, ut ad functionem progressi, nec laboribus terreantur, nec intempestivâ laborum necessitate fatigentur, nec coeteris gaudentibus, simili luxuriandi studio in transversum abripiantur. Cæterùm qvoties repetere mecum soleo Viri meritissimi sermones, qvos auditoribus suis nunquam invidebat, id simul incidit, conqvestum sæpius fuisse, qvàm difficilem habuisset descendì cursum, qvòd, qvæ reliquias planas sunt & obvia, proprio marte habuisset indaganda. Sed hoc ipsum est, qvō D E U S acuere & excitare solet pauperiorum ingenia, ut ditioribus & superbioribus palliam facile præripiant. *Orationem* svadet egestas, *meditationem* alieni auxilii raritas, *temptationem* addit rerum proprio studio reperiendarum difficultas. Quid autem desit homini tribus fulcris innixo: qvem excoluerit ORATIO, MEDITATIO, TENTATIO?

Præ cæteris autem eleganti & amœno gaudebat ingenio, qvod verbis utroq; stylo fundendis egregie sufficeret. Quid valuerit in Oratione solutâ juvenis adhuc, Oratio testatur, Anno 1634. sub auspiciis Celebratissimi BUCHNERI habita, cum dictus jam eset Magister, ac inter cæteros Candidatos, insigni eruditioñis testimonio, secundū obtinuisset locum. Digna enim visa fuit hæc Oratio, *de Exercitatione Styli*, qvæ postmodum subjiceretur aureo BUCHNERI libello *de Commutatâ Ratione dicendi*. Ast qvàm favente

Mi-

nt, ut Minervâ suos effuderit versus, et si postea vel infinitis
ntur, probatum est speciminibus, mirifice tamen, tum tem-
, nec poris, demonstravit Elegia, qvâ PREILIO suo felicem
rans anni 1634. ingressum apprecatur. Qvâ qvidem, si quid
e me ego judicare possum, plerosq; carminis sive flosculos
itoris sive aculeos, pulchro velut compendio, feliciter est
conplexus. Servatur ea *in Archivo inclytæ nostræ Rei-*
et di- publ. qvo loco res ad Gymnasium pertinentes con-
S ob- gerere s'everunt: ac crediderim, ab ipso *P R E I L I O*
l hoc *PATRONIS* eandem fuisse traditam, ut deficiente tum
pau- & *Con-Rectore & Tertio*, qvis Scholasticâ functione
s pal- dignus haberetur, spectare commodiùs possent. Sed
gestas, nesciverat optimus PREILIUS, hâc commendatione
n ad- suum designari *SUCCESSOREM*. Eo enim anno
ultas. mortuus, in istis belli motibus, in istis morborum &
qvem contagionum miseriis, exilem Gymnasii faciem reli-
TIO: qvit. Vocatus tamen KEIMANNUS, qvi *Con-Re-*
debat *ctoris* interim nomine & salario contentus, sparsas
gregiè naufragii tabulas qvalitercunq; colligeret.
venis Et adspiravit DEUS suam gratiam, ut sensim ad
s Ce- se rediret tûm ipsa civitas, tûm civitatis hoc cimeli-
m es- um. Inde plenum *RECTORIS* munus An. 1638. suis
i eru- humeris imponi audivit, cuius demum solennis con-
Digna firmatio secuta est An. 1639, qvo tempore *Nobilissimus*
, qvæ *NESENU S, Consul & Scholarca, KEIMAN-*
bello *NUM Rectorem, B. PARENTEM* meum
vente *Præceptorem* solenni Oratione constituit. Qvò tar-
Mi- C. di-

dius autem ea succederent turbulentorum annorum Sacrae initia; tanto promptioribus undique successibus efflorescerebat hoc Pietatis & Doctrinæ seminarium, post nomina quam constituta per Germaniam pax, nostræ simulquid LUSATIÆ quietem, florem & securitatem reddidisset.

Et vero, quibus artibus fidem suam probaverit qui nesciulus hic Rector, quibus virtutibus Gymnasii facta, quam defenderit; loqui possunt multi, qui gloriae suæ teros partem non postremam credunt, sedisse ad pedes Keifruer manni. Sive enim aliqui essent initiandi *rudimentis* expeditis *Grammaticis*; extabat ejus *Enchiridion* vario ex veterorum applausu receptum: Sive pergendum esset deinde ad *Rheticam*; non ignoti sunt *versus memoriales*, quibus integrum disciplinam aliquo repetentium sunt commodo est complexus: sive ad perficienda studia suos *Logicis Preceptis* esset opus: scimus omnes, è projectioribus, è quo libello tum hausta fuerint nobilissimæ disciplinæ fundamenta. Sic egregie monitos volunt Successores, qui Academicis studiis assuefacerent juvenes, ut expatiari singulos juberent in *Trivium*, proprie nimis concurrerent, nexusque fatis amico jungerentur *Grammatica, Oratoria, Logica*. Subjecerat Evariste *Arithmetices & Geometriæ* studium, eo quidem secundo privatis maximè commodis destinatum, nunc, ut Philosophica ludunt fata, sublimioribus etiam meditationibus apprimè congruum. Qvinetiam, quod DEU Sa-

orum Sacrae Scripturæ usum intelligeret, non Theologis efflo-modò necessarium, sed omnibus, qvi nollent ejurare, post-nomen Christiani, *versibus Bibliorum compendiosis*, simulqvid optaret, qvid literis & artibus conjungi vellet, ididit-demonstravit.

Ast immensum loqvendi patet æqvor, si perse-
paverit qvi nunc esset animus, qvâ dexteritate, qvâ pruden-
tia, qvâ diligentia sibi devinxerit Patronos, Cives, Ex-
iæ suæ teros, & imprimis è discentium numero, qvâcunq;
Kei- fruerentur sorte, singulos. Interim, ne vel ea prolixius,
nentis expediam, qvæ plerisq; jam sunt cognita; vel nimio
io ex- verborum strepitu boni Oratoris limites transilire vi-
n effet dear: pace tamen vestrâ futurum est, Auditores, ut ea
noria- nunc admiranda proponam, qvæ mihi semper visa
ntium sunt præcipua. Nam in eo, præ cæteris eminebat *erga*
studia *suis Praeceptores veneratio, erga discentes amor.*

Qvo in pretio habuerit Praeceptores, id erit do-
bilissi- cumento, qvod *Preilium* exprimere & referre omni-
os vo- modo conaretur. *Quicquid Preilius dixisset, scri-
cerent psisset, probasset, id dicere, scribere, probare, id suis
vium, proponere pulchrum judicabat.* Et extat luculentum
o jun- pietatis monumentum, qvod in editione *Analyseos*
jecerat *Evangelica, à Preilio qvondam proposita*, satis pru-
em se- denter exhibuit. Nam, si qvid lapidibus *Gerlachii*,
nunc, *Preili*, posteà *Keimanni* sepulchralibus incisum fuit:
n me- nunc eversum penitus, vel detritum apparebat. Faxit
, qvod DEUS, ut *Vogelii Antecessoris* epitaphium, sublimi-
Sa-

ori loco positum, tamdiu spectari possit, qvàm diutus in
gaudebimus templo h. e. qvam diu DEUS Orbi contardà n
cedere voluerit felicem Germaniam, felicem Saxoniam &
cum eâ felicem Lusatiam, felicem Zittaviam oculos.
Neq; minorem erga discentes amorem demon-versissi
strabat KEIMANNUS. Nimirum, insigni *severitatis*-constr
tis & *benignitatis* temperamento, custodiebat aucto-qvod
ritatem. Obsequentes & promptissimos habebat, è *bus su*
discipulorum ordine, singulos. Rarò ad verbera pro-*dem e*
gressus, ut tamen à verberibus sibi caverent, effecit. ti
Imo ne deesset acerbitas vel terror, si temperaret à rum,
manibus, verbis saepe gravius vulnerabat maleferia-*solis c*
tos, qvam fieri potuisset verberibus. Erat enim in tiri sa
hoc genere ad subitam & extemporalem acrimoniam cherri
am natus, ut sive sacris, sive profanis incumberetur cui de
lectionibus, progredi posset ad certa suorum exem-*cui L*
pla, qvos perstringeret, qvos exagitaret, qvos suis co-*volue*
loribus accuratissimè, nec tamen infra prudentiam, tem.
aut ultra modestiam, depingeret. Ac memini mul-*aiſidu*
tos vel obliquè notatos, nullaq; nominis mentione turbis
prostitutos, doluisse tamen eorum more, qui pœnis, objici
alioquin corpori inflictis suam, deplorant sortem. Et tunar
erat tamen hoc severitatis genus ita comparatum, ut traxit
terrorem & cautiorem vivendi rationem multis in-*Doro*
stillaret, nemini solidam minusq; pudendam vel in-*dæ fa*
dignandi vel conquerendi causam relinqueret. Sic puerp
in docendo nos habebat sedulos, in admonendo cau-*tos*

imdiutos. in ipso labore lætos & excitatos: tandem in
con-tardâ recordatione gratos & amicos.

Ad domesticum ejus statum si convertere libeat
viam oculos: qvi licet à publicâ functione credatur esse di-
mon-versissimus; tenerimo tamen vinculo cum eadem
erita-constringitur; magnum agnoscebat DEI beneficium,
ucto-qvod matrem decrepitam per novem annos in adi-
bat, è bus suis sustentare, Et ex iisdem publico funere tan-
a pro-dem efferre posset. Qvicquid enim ringantur delica-
ffecit. ti rerum humanarum censores, qvicquid molestia-
aret à rum, querelarum, sumptuum allegari queat ab iis, qvi
feria-solis deliciis amore DEI faustumq; successum me-
im in tiri solent: est tamen filialis iste cultus sibimet pul-
nioni-cherrima merces. Spectatur amantissimum caput,
retur cui debeas vitam, cui prima referas vitæ incrementa:
xem-cui DEUS honorem & observantiam exhiberi sic
is co-voluerit, ut invicem polliceatur salutem ac felicita-
tiam, tem. Spectatur mater, qvæ precibus adhuc vivis &
mul-añdus, filium commendat DEO, qvæq; periculis aut
tione turbis passim ingruentibus clypeum satis probatum
xenis, objiciat.

Sed veniamus ad conjugium, in quo magna for-
tunarum nostrarum pars absolvitur. Id vero con-
traxit Anno 1638. cum honestissima Virgine *Anna*
Dorothea Winzigeria, variis virtutibus pioq; curan-
dæ familiæ studio laudatissimâ: qvam novies habuit
cau-pueroram. Pignora tamen pleraq; vel præmisit vi-
tos vus

vus, vel nunc secum habet in cœlo. Cæterum è Fities ce-
liâ natu minimâ *ANNA MARGARETA*, tam d-
qvæ nobis dedit Virginem, hujus recordationis au- includ
ctorem, videmus adhuc nepotem & neptem in domo dum
Curtianâ: qvibus ut respondeat felicitas, nomine Kei- nis ag-
manniano digna, variis de causis preciamur. Breviter *STE*
ea perstringimus, qvoniam privata sunt. Ubi tamen Christ
occurrunt thalami pignora, obitu præmaturo vici-
sim erepta, multum acerbitatis comprehendisse vide- mo
mur, qvibus turbata, vel minus adjuta fuit informan- prop
dæ juventutis cura. Sic enim comparata semper est testim
hominum infirmitas, ut sine lachrymis adspici ne- qværi
qveat eorundem discessus, qvos in vita charissimos hujus
habuimus: si vel maximè ad vitam meliorem, cer- Fraus
tamq; cœli felicitatem vocatos intelligamus. Sed faci- *Tima*
lioribus tamen solatiis plerumq; demulcentur docen- qvod
tium animi. Nam qvi multos circum se adspiciunt *su*: is
aliorum Parentum filios, qvos nova velut generati- plo C
one reddant meliores, &, ut ita loqvar, generosiores: beret
nullam in familia jacturam adeo sentiunt acerbam; dubit
qvo minus in copioso succrescentium liberorum nu- multu
mero h. e. in felicissimis artium & scientiarum hæ- dioris
redibus ssvaviter conqvescant.

Eqvidem si qvid ulterius, in ipsâ *Keimanni* vi- literas
tâ, vel admirandum vel imitandum fuerit, explorare *Venia*
velimus, in compendio licebit dicere: *CHRISTI- sibus*
ANUS audivit, CHRISTIANUS fuit. Et qvo- um, e
ties

in è Fities certò, ut vocant, Symbolò nominis aliquam nō
ET A tam designare voluit, ut *CHRISTI* nomen semper
is au- includeretur, sedulò curavit. Cum Græcè scriben-
dom dum esset, legebatur: Μѧ Xριſτα Κυβερνητα. Cum Lat-
e Kei- nis agere verbis constituisset, legebatur *ME CHRISTI*
eviter *STE CORONA*. Germanicè scribebat: Mit
amen Christi Krafft. Eqvidem subesse qvicqvam vanita-
vici- tis, sub eā nominum & symbolorum allusione, ne-
vide- mo fortassis est, qvi dubitat. Interim si accedat vel
man- proprium pietatis exemplum, vel sincerum alterius
per est testimonium, non est, cur meram in eis vanitatem
ci ne- qværi debere, contendamus. Habuimus, sub initium
simos hujus seculi, Gymnasii hujus Con-Rectorem, postea
n, cer- Fraustadiensium in Poloniâ Ecclesiasten, *Joannem*
d faci- *Timæum*, cui, cum aliquis obtulisset Anagramma,
ocen- qvod è transpositis literis referret: *Ante Omnia Je-*
iciunt *su*: is ita delectatus fuit hoc augurio, ut, qvi exem-
herati- plo Collegæ *Valerii Herbergeri*, *JESUM* verè ha-
siores: beret in deliciis, Symbolum hoc præscribere nullibi
rbam; dubitaret. Si meum afferre licet exemplum, memini,
n nu- multum adhuc puer, à Parente librum accipere mun-
n hæ- dioris chartæ, in qvo conscriberem ejus ætatis speci-
mina, præfixerat autem votivam hanc lineam, qvæ
ni vi. literas nominis initiales præ se ferret: *Christi Virtus*
lorare *Veniat Studiis Literarum*. Istis autem literarum lu-
STI- sibus cum accederet Parentis benedictio & præfagi-
t qvo- um, ego nunqva denegavi efficaciam præconium. In-
ties de

de suo simul robore constiterunt *Keimanni* Symbo-
la: sive *CHRISTI Virtutem*, sive *Gubernantis*
vel *Coronantis* gratiam pollicerentur. Ita enim vi-
vebat, ut qvi dependere vellet à *Christi Virtute*: ita
suis actionibus invigilabat, ut *DEI gubernantis pro-
videntiam* nullo modo repudiaret: ita bonum cer-
tamen consummabat, ut qvi *Christi coronantis be-
nignitatem* singulis momentis expectaret.

Persecutus sum ea, qvæ non ex aliorum testimo-
nio, vel è dubiis & incertis benecipientium relatio-
nibus hausi: sed qvæ his oculis, his auribus, in hoc
auditorio, præsens cognoscere & dijudicare potui. Cæ-
terùm, qvæ ad beatum ipsius obitum pertinent, tan-
tò certius à me referri non possunt, qvod jam ex hoc
Gymnasio digressus, Lipsiensia curare didicisse. Sa-
nè qvi vitæ curriculum concioni exeqviali adjecit, ali-
qvas tangere videtur molestias, qvibus Vir meritissi-
mus non periculosum modò, sed lethalem qvoq;
animi mœrorém contraxisset. Qvæ tamen, cuius ge-
neris sint, nec inqvirere nunc vacat, nec repetere nunc
decet, postqvam divino judicio commissa sunt isto-
rum temporum certamina. Satis est ex ultimis opti-
mi viri doloribus argumentum captare *Virtutis* &
Pietatis, qvam perseqvi nunqvam desistit virtutis &
pietatis inimicus. Sed observatum id qvoq; fuit ab
amicis, qvod plerisq; variam & ominosam movit ad-
mirationem. Ipso enim die, qvo tandem conjicer-
tur

tur in lectum emortualem, privatis auditoribus ad calamum dictaverat Elegiam, quæ *Virum eruditum representaret è sepulchro loquentem*, quam ipse Germanicis versibus, more suo h. e. eleganter, & felicitate prorsus Opitianâ, vicissim expresserat. Ultimum vero halitum edidit *die 13. Jan. 1662.* sub finem horæ septimæ matutinæ, *cum pulsari cœpisset campanula scholastica*: quasi, quo signo vocatus anteà fuissest *in auditorium*, eo nunc, tanquam servus bonus & fidelis, citari videretur *ad ingrediendum Domini gaudium.*

Ita qvi confluxerant auditores, sono publico votati, nuncio satis acerbo cognoscebant, vixisse Virum, cuius monitu toties convenissent; ipsum discessisse, qvi discedentibus vel emanentibus alioquin obicem posuisset; nec redditum ulterius, quem reduntem, non sine fructu, tot Philomusi hactenus adspexissent.

Funus deductum est *d. 18. Jan.* magna Procerum, civium ac discipulorum freqventiâ. Corpori defuncto data qvies in Templo Primario ad S. Johannem. Concionem funebrem, pro svavi suâ & eruditâ facundiâ, solenniter habuit *Dn. LEHMANNUS Pastor Primarius*, respiciens Davidis *Psalmum XIII.* cuius devotam repetitionem, ultimis vitæ temporibus, sibi commendatissimam esse voluerat *B. RECTOR.* Et in Exordio qvidem adducit *Leonardi Engelhardi Rectoris quondam Stutgardiensis exemplum*

D

plum

plum, qvi, vicinarum Scholarum suscepturnus visitationem, ac in hospitium divertens, ab insigni militum Chiliarchā interrogat⁹, qvis esset? responderat, *Colonellū se esse vel Tribunum.* Hac enim occasione pulchram Praeceptoris & Tribuni perseqvitur comparationem. In ipsa postmodum Concionis, ut vocant, tractatione, conjectis in docentium conditionem oculis, exhibet *P A R O X Y S M U M Davidico-Rectoralem*, durum in *Afflictione*, jeniorem in *Declinatione*, felicem in *Terminatione*: largo certè singulorum Praeceptorum solatio, qvos nunquam attingere possunt, superiorum inferiorum, exterorum indigenarum, doctorum indoctorum afflictiones, qvin sensim experiantur mali remissionem, & optimâ spe præsentiant imminentēm, vel in mortis articulo, terminationem.

Parentandi negotium susceperat, Vir eloquentissimus, nostræq; Patriæ paucis abhinc annis ereptus, *B. SELIGMANNUS*: Qvo Sermone graviter innuit, adductis Ambrosii verbis: *difficile esse tales invenire, qui in defunctorum locum dignè succederent*: ac tandem sepulchrale velut monumentum statuens, Manum exhibit, plantandis arbusculis occupatam, cui imminere videtur luna, crescentium & augecentium ea plantarum directrix, additis verbis, qvæ *Keimanno* Symboli vicem præstiterant: *DEUS INCREMENTUM.*

Ita

Ita mortuus *Noster* insignem reportare gloriam est visus, quod ultimis ejusdem honoribus, tum de prædicandis, tum amplificandis, incumberent Duum. Viri doctrinâ, facundiâ, verborumque savitare nullis secundi. Felicior habitus *Johanne Pafferatio*, qui suis quondam testamenti tabulis prohibiturus, ne quis malum carmen in suis exequiis effunderet, nihil obtinuerat aliud, quam ut omnium carmina prorsus conticescerent.

Sed quorū prolabimur? qui nunc alienæ facundiæ flosculos colligere pulchrum putavimus, quando, nostris verbis similem inesse gratiam, sperare vix licet: nam in viam mihi redeundum ipsa temporis ratio monet. Sic autem vixit, ita mundum reliquit, ita famam invenit *Optimus KEIMANNUS*; ita nunc in hoc auditorio celebratur ejusdem recordatio, dum adhuc passim conspiciuntur Viri annorum sub *Keimanno* transactorum non immemores.

Et profecto rem faciemus votis & laboribus *Keimannianis* apprimè congruam, si conversis ad DEum precibus, divinam ejus & paternam clementiam invocemus, velit *Seniores populi & civitatis* diu præstare salvos & incolumes, ut, cum spectare licuerit *Keimanni auditores*, nondum defecisse videamus Viros eruditione, prudentiâ, senili maturitate, & quod in hac cathedra præcipue optandum est, studiorum amore, Gymnasiu favore commendatos. Habeat

D 2

opti-

optima patria, qvod *Keimannus* variis passim carminibus appre^cari solebat, ac similem hujus pietatis affectum successores undiqvaque testentur, DEoq; proprii videant.

Sed ad vos tandem mea se convertit Oratio, Juvenes dilectissimi. Vestri enim causâ maximè solliciti fuerunt, qvicunqve liberali testamento qvicquam, vobis audientibus, proferri voluerunt. Propositus fuit *KEIMANNUS* in adolescentia probus & sedulus; in juventute pius & constans; in functione tandem gnarus & utilis. Sic enim, qvi virtutem in ætatis vere comprobaverat, multò facilius æstatem & autumnum, non minus DEO qvām hominibus probatum, pollicebatur. Verno jam gaudetis tempore: flores & folia h.e. vigorem & sanitatem plerisq; DEus non denegat. O date operam, ne *Keimanni* vos habeamus dissimiles. CHRISTUS indulgeat Virtutem h.e. absint ea, qvæ Christi non sunt, eradicentur, qvæ Satanæ sunt. *Christus vos gubernet*, h.e. si vos abripere voluerit carnis & peccatorum impetus, frenum injiciat CHRISTUS, cuius gratiam ex hâc etiam cathedrâ sæpius extolli meministis. *Christus vos coronet*, h.e. qui nunc in Juventute floridam industriæ pietatisque coronam geritis, geratis aliquando lautæ promotionis coronam in terris, lautioris tandem gloriæ coronam in cœlis. Et quando nostra nunc manus implantandis animo vestro, tum moribus

bus ac virtutibus, tum literis & disciplinis invigilat,
ne unquam vos destituat *Keimanni* Symbolum,
precamur. Adeoqve non libris modo vel parietibus,
sed ipsis pectoribus undiqvaqve legantur inscripta ver-
ba : *DEUS INCREMENTUM.*

Quod si ex adverso nonnulli minus dubitent ge-
nio indulgere suo , Praeceptorum respuere prompti-
tudinem, contemnere felicitatis imposterum speran-
dæ præsagium, pro libris aleam, pro scriptis & cala-
morum flumine poculum, pro colloqviis literato-
rum sexus seqvioris inceptias eligere pulchrum fuerit,
illi sciant -- Sed in fausta hâc Rectoris memoriâ non
est, cur aliquid proferatur, qvod vel minimam infau-
sti ominis notam referat. DEum itaqve rogo, qui no-
stram hactenus respexit Zittaviam, ac istud, tum Ci-
vitatis tum circumjectæ viciniae, cimelium gratiose
contueri vultu dignatus est, velit imposterum ea no-
bis indulgere tempora, qvæ literatis promotionem,
literatorum amicis successum, ipsis literarum docto-
ribus, in mediâ laborum molestiâ, solatum afferant
& lætitiam. Floreat hoc Gymnasium tribus abhinc
annis solenni Jubilæo defunctum, ne Posteris aliquan-
do nostris, si DEUS hunc mundo concesserit termi-
num, minor jubilandi materia relinqvatur. Vivamus
in hoc Germaniæ angulo, non solum à belli tumultibus,
sed ab ipsis armorum qvoqve timoribus securi.
Nec unquam desint homines, qui virtutem & erudi-

D₃

tio-

tionem, apud nos exultam deprædicent, qvi suos
postea filios ad eandem bonæ mentis mercaturam
accedere jubeant, qvi denique juvenes sic educatos ad
altiorem honoris ac promotionis gradum deducant.
Et qvemadmodum KEIMANNI nunc recolitur me-
moria, cuius Germanicum nomen ab *INCREMENTO*, seu à *progerminando*, videtur derivatum:
ita nullus imposterum hic vel docuisse dicatur, vel
etiam futuris annis juventuti suam probare sedulita-
tem conetur, qvi divinis tandem incrementis non
efflorescat. Sint PATRONI, sint docentes, sint discen-
tes, qvamdiu conjunctis vocibus exaudiri po-
terit, qvæ nunc exhibetur, cantilena.

D I X I.

Ad

Ad Melodiam Germanicè quoque notam:
Serva DEUS Verbum Tuum.

I.

*R*Ex alme, cuius gratiâ
Cum Templo stat Respublica,
Simulque stat Gymnasium,
Utriusque Seminarium.

II.

Inspira vim docentibus,
Et indolem discentibus,
Ne lux vel hora transeat,
Quæ votis non respondeat.

III.

Fac, sanctis in laboribus
Ut Sanctus adsit Spiritus,
Tuam qui curet gloriam,
Nostramque conscientiam.

IV.

Quos libri casus exhibent,
Hos acta vita comprobent,
Ut, nunc quod est Scholasticum,
Eventu sit Politicum.

Si

V.

*Si contristemur hostibus,
Qui forte tot conatibus
Vel publicè vel clanculum
Injecerint obstaculum:*

V I.

*Nostras Tu partes protege,
Tuamque causam suscipe.
Christi pupilla tangitur,
Dum docta sedes angitur.*

V II.

*Absolve qvicquid incipis,
Ut Pax & vita Principis
Nostrorum porrò civium
Scholaque sit Solatium.*

V III.

*Sic Incolis, sic Exteris,
Sic ipsis tandem Posteris.
Virtus & Eruditio
Constat in Gymnasio.*

